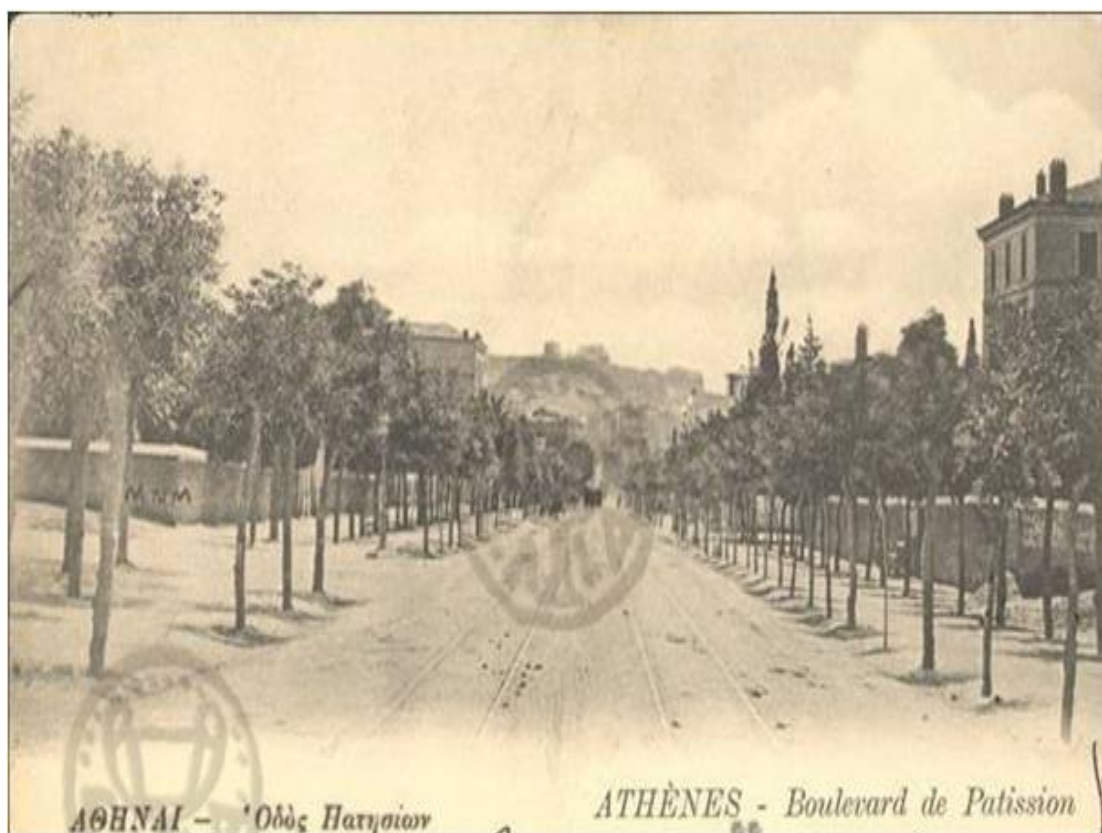

**ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
ΤΟΥ 8^{ου} ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ**

ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ 2012-2013

«ΣΤΗ ΓΕΙΤΟΝΙΑ ΜΟΥ, ΤΑ ΠΑΤΗΣΙΑ ...»

Μαριάνθη Μπέλλα
Υπεύθυνη του προγράμματος- Καθηγήτρια γαλλικών

Τα κριτήρια επιλογής του θέματος

Τα Πατήσια είναι μια από τις πρώτες συνοικίες που αναπτύχθηκαν και πυκνοκατοικήθηκαν στην Αθήνα. Τα ίχνη του παρελθόντος (παλιά κτίρια, εκκλησίες, μνημεία, πλατείες, ιδρύματα, χώροι αναψυχής, το κτίριο του 8^{ου} Γυμνασίου Αθηνών) κέντρισαν το ενδιαφέρον των μαθητών και τους ώθησαν να ασχοληθούν, με την καθοδήγηση των καθηγητών τους, με την ιστορία της γειτονιάς τους.

Σκοπός του προγράμματος

Οι μαθητές να αναπτύξουν ιστορική σκέψη και συνείδηση και να εξοικειωθούν με τη μεθοδολογία της ιστορικής έρευνας.

Στόχοι που επιτεύχθηκαν

Οι μαθητές που συμμετείχαν στο πρόγραμμα:

- Συνειδητοποίησαν την ιστορική συνέχεια του τόπου μέσα στον οποίο ζουν.
- Εξοικειώθηκαν με τη χρήση γραπτών και προφορικών πηγών της ιστορίας της γειτονιάς τους.
- Έμαθαν να καταγράφουν, οργανώνουν και παρουσιάζουν τα αποτελέσματα της ερευνητικής τους προσπάθειας.
- Ανέπτυξαν πνεύμα συνεργασίας και ερευνητικής δεξιότητας.
- Έκαναν εκπαιδευτικούς περιπάτους στη γειτονία τους και απέκτησαν γνώσεις για την ιστορία της.
- Δημιούργησαν ένα blog στο διαδίκτυο που περιέχει όλες τις πληροφορίες που συνέλεξαν (<http://www.topikhistoria8.blogspot.gr/>).
- Φιλοτέχνησαν αφίσες με παλιές φωτογραφίες της γειτονιάς τους.

Μέθοδος εργασίας

Οι συμμετέχοντες μαθητές (17 αγόρια και κορίτσια από όλες τις τάξεις του σχολείου) χωρίστηκαν σε 4 ομάδες εργασίας (4-5 ατόμων) και ερεύνησαν:

- Την προέλευση του τοπωνυμίου Πατήσια και την ιστορία των Πατησίων (19^{ος}-20^{ος} αι.)
- Την ιστορία του 8^{ου} Γυμνασίου Αθηνών και άλλων ιστορικών κτιρίων
- Εκκλησίες, πλατείες, μνημεία
- Τη ζωή και το έργο διανοουμένων που έζησαν στα Πατήσια

Οι πηγές που χρησιμοποιήθηκαν

- Ιστορικά και λογοτεχνικά βιβλία
- Εγκυκλοπαίδειες
- Αφιέρωματα εφημερίδων
- Σχετικοί διαδικτυακοί τόποι
- Η προφορική μαρτυρία κατοίκου της περιοχής

Διάρκεια

Πέντε μήνες (από 1/12/2012 έως 30/4/2013).

Αξιολόγηση

α) Διαμορφωτική αξιολόγηση (έγινε κατά τη διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας με σκοπό τον έλεγχο της προόδου και τη βελτίωση της προσπάθειας των μαθητών).
β) Συνολική αξιολόγηση (έγινε μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος σε σχέση με τους αρχικούς στόχους και τα αποτελέσματα της έρευνας).

Παρουσίαση του προγράμματος

- Στη μαθητική κοινότητα σε εκδήλωση που έγινε στο σχολείο (15 Μαΐου 2013).
- Στο Πανόραμα Σχολικών Δραστηριοτήτων της Α΄ Διεύθυνσης Αθήνας στην Τεχνόπολη, στο Γκάζι (21 Ιουνίου 2013).

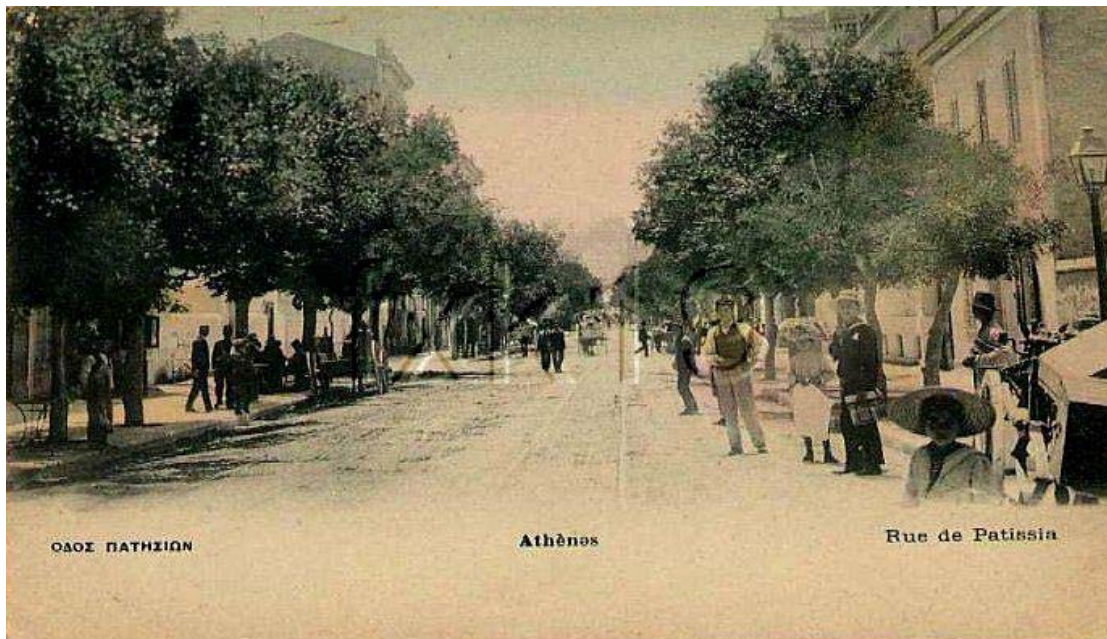
Επίσκεψη μαθητών στο Ίδρυμα Γληνού

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Υπάρχουν διάφορες εκδοχές για την προέλευση του τοπωνυμίου «Πατήσια»:

- Κατά τον Κώστα Μπίρη προέρχεται από τον αρχαίο δήμο Βατή (επιρρηματικός τύπος Βατήσι-μπατήσι-Πατήσια).
- Κατά τον Δημήτριο Καμπούρογλου, το όνομα οφείλεται σε έναν Τούρκο κτηματία που ονομαζόταν Πατίς-Αγά.
- Ο Φιλαδελφεύς υποστήριζε ότι πρόκειται για παραφθορά της αρχαίας ονομασίας «Παραδείσια».

Η Οδός Πατησίων κατασκευάστηκε το 1841 κατά τη διάρκεια της Δημαρχίας Καλλιφρονά και σύντομα έγινε ο πιο αγαπημένος εξοχικός περίπατος των Αθηναίων.

Η οδός Πατησίων ένωνε την πόλη των Αθηνών με το προάστιο των Πατησίων

Στα τέλη του 19^{ου} αιώνα τα Πατήσια ήταν ένα απομακρυσμένο προάστιο των Αθηνών γεμάτο ελαιώνες, αμπέλια, κήπους με πεύκα και οπωροφόρα δέντρα και λίγες εξοχικές επαύλεις που ανήκαν σε πλούσιους Αθηναίους. Συνδέθηκαν με τη γιορτή της Άνοιξης, καθώς κάθε Πρωτομαγιά οι Αθηναίοι πήγαιναν να «πιάσουν τον Μάη» στην πλατεία Ανθεστηρίων (μετέπειτα Αγάμων, νυν Αμερικής).

Τα Πατήσια στα τέλη του 19^{ου} αιώνα. Διακρίνονται από αριστερά τα κτίρια του Πολυτεχνείου και του Μουσείου και η οδός Πατησίων.

Τις πρώτες δεκαετίες του 20ου αιώνα η οικοδομική δραστηριότητα γύρω από την οδό Πατησίων ήταν έντονη. Τότε δημιουργήθηκαν οι συνοικίες Λυσσιατρείο, πλατεία Κολιάτσου, Αγ. Λουκάς και Κλωναρίδου. Μετά την άφιξη των προσφύγων το 1922, δημιουργήθηκαν στα βόρεια των Πατησίων τα προάστια στα οποία εγκαταστάθηκαν πρόσφυγες Νέα Ιωνία, Νέα Χαλκηδόνα, Νέα Φιλαδέλφεια, Περισσός. Τις επόμενες δεκαετίες τα Πατήσια έπαψαν να είναι ένα μακρινό προάστιο και σιγά-σιγά ενώθηκαν με το κέντρο της Αθήνας και τις γύρω συνοικίες. Μετά τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, με την αντιπαροχή και την πυκνή δόμηση άλλαξαν τελείως όψη και μετατράπηκαν σε μια από τις πιο πυκνοκατοικημένες και πολυάνθρωπες συνοικίες της Αθήνας.

Το 8^ο Γυμνάσιο Αθηνών

Ο Αιγυπτιώτης Μιχαήλ Νομικός, δημοσιογράφος και ιδιοκτήτης της εφημερίδας *Κάϊρον*, λίγο πριν πεθάνει, κληροδότησε στον Δήμο Αθηναίων ολόκληρο το κτήμα του στα Πατήσια με τον όρο να «ιδρύση εν τω κτήματι τούτω οιαδήποτε σχολεία αρρένων και θηλέων, κατά το νεώτατον σύστημα, εις τα οποία να τεθεί το όνομα Μιχαήλ Κ. Νομικός». Το 1926 μέσα στο κτήμα Νομικού θεμελιώθηκε ένα μεγάλο σχολικό συγκρότημα, το οποίο ολοκληρώθηκε το 1931. Αρχιτέκτονας ήταν ο Γεώργιος Πάντζαρης, ένας από τους πρώτους αποφοίτους της Αρχιτεκτονικής Σχολής του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου. Στο νέο σχολικό κτίριο μεταφέρθηκε το Η΄ Γυμνάσιο Αθηνών που μέχρι τότε στεγαζόταν στην οδό Επτανήσου στην Κυψέλη. Οι

πρώτοι μαθητές του 8^{ου} Γυμνασίου ήταν ενθουσιασμένοι γιατί το κτίριο ήταν καινούργιο, μοντέρνο, με μεγάλες και ηλιόλουστες αίθουσες. Διέθετε επίσης εργαστήρια φυσικής, χημείας, ξυλουργικής, χειροτεχνίας, θέατρο με σκηνή, αυλαία και παρασκήνια, υπόστεγο γυμναστήριο, σχολικά λουτρά, μαγειρείο, αποθήκες τροφίμων και πολύ μεγάλο προαύλιο. Το 1934 στο προαύλιο του σχολείου, ο αρχιτέκτονας Νικόλαος Μητσάκης σχεδίασε ένα παρεκκλήσι σε μοντέρνα γραμμή, που αφιερώθηκε στους αρχαγγέλους Γαβριήλ και Μιχαήλ, κατά την επιθυμία του Μιχαήλ Νομικού. Το παρεκκλήσι αγιογραφήθηκε από τον ζωγράφο Σπύρο Παπαλουκά. Στο 8^ο Γυμνάσιο φοίτησαν προσωπικότητες με σημαντική προσφορά στην πολιτική, πνευματική και καλλιτεχνική ζωή του τόπου όπως: ο Κωνσταντίνος Καραμανλής, ο Ανδρέας Εμπειρικός, ο Τάσος Αθανασιάδης, ο Κορνήλιος Καστοριάδης, ο Αλέκος Σακελλάριος, ο Φιλοποίμην Φίνος, ο Χρύσανθος Μποστάντζόγλου, ο Τάσος Βουρνάς, ο Μίνως Βολονάκης, ο Μπάμπης Δρακόπουλος, η Μαρία Φαραντούρη, ο Παντελής Βούλγαρης, ο Γιάννης Ζουγανέλης, ο Θάνος Μικρούτσικος, ο Δημήτρης Μητροπάνος και πολλοί άλλοι. Το 8^ο Γυμνάσιο συνεχίζει μέχρι σήμερα τη λειτουργία του προσφέροντας μόρφωση και αγωγή στους νέους της περιοχής των Πατησίων.

Άποψη του 8^{ου} Γυμνασίου-Λυκείου Αθηνών

Το 1969 ο σύλλογος γονέων και κηδεμόνων του Η΄ Γυμνασίου, τιμώντας την μνήμη του ευεργέτη Μιχαήλ Νομικού, φρόντισε να στηθεί η προτομή του στην είσοδο του Λυκείου (Νικοπόλεως 31). Παράλληλα, ο Δήμος Αθηναίων, έδωσε το όνομά του σε έναν από τους δρόμους που περιβάλλουν το σχολικό συγκρότημα.

Η προτομή του Μιχαήλ Νομικού

ΟΙ ΕΚΚΛΗΣΙΕΣ ΤΗΣ ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ ΜΟΥ

Ο Άγιος Ανδρέας

Δημιουργήθηκε από την Αγία Φιλοθέη στα χρόνια της Τουρκοκρατίας (16^{ος} αι.). Σε αυτό μαρτύρησε η Αγία Φιλοθέη, στις 3 Οκτωβρίου 1588. Έξω από το ναό, στα δεξιά της εισόδου του, σώζεται η κολώνα, όπου η Αγία Φιλοθέη βασανίστηκε από τους Τούρκους. Το εκκλησάκι αναστηλώθηκε το 1942 από τον Αναστάσιο Ορλάνδο και αργότερα αγιογραφήθηκε από τον ζωγράφο Φώτη Κόντογλου.

Ο Άγιος Ανδρέας της οδού Λευκωσίας

Ο Άγιος Λουκάς

Είναι έργο του Γερμανού αρχιτέκτονα Ερνέστου Τσίλλερ, ο οποίος ήρθε στην Αθήνα το 1861 και έχτισε πολλά δημόσια και ιδιωτικά κτίρια. Ο ναός κτίστηκε πάνω στα ερείπια παλαιότερης Μονής του Αγίου Λουκά. Οι εργασίες ανέγερσής του ξεκίνησαν το 1864 και τα εγκαίνιά του έγιναν το 1870. Ο ρυθμός του ναού είναι εγγεγραμμένος σταυροειδής με τρούλο και το τέμπλο κατασκευάστηκε σε σχέδια του Τσίλλερ, όχι από μάρμαρο, αλλά από γύψο, όπως και τα κιονόκρανα των τεσσάρων μεγάλων μαρμάρινων πεσών που στηρίζουν τον τρούλο.

Ο Άγιος Λουκάς

Ο Άγιος Νικόλαος της οδού Νάξου

Κτίστηκε το 1868 από τον Άγγελο Παναγιωταρά στην οδό Νάξου και αποτελούσε το καταφύγιο για γάμο των κλεμμένων ζευγαριών της εποχής. Σήμερα είναι ιδιοκτησία του Ασύλου Ανιάτων.

Το εκκλησάκι του Αγίου Νικολάου στην οδό Νάξου

ΟΙ ΠΛΑΤΕΙΕΣ ΤΗΣ ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ ΜΟΥ

Η πλατεία Κολιάτσου

Πήρε το όνομά της από την οικογένεια Κολιάτσου, που είχε κτήματα στην περιοχή. Το πιο γνωστό μέλος της οικογενείας ήταν ο Στυλιανός Κολιάτσος βουλευτής και δημοτικός σύμβουλος Αθηναίων (1830-1878).

Η Πλατεία Αμερικής

Η αρχική της ονομασία ήταν «πλατεία Ανθεστηρίων» γιατί οι Αθηναίοι γιόρταζαν εκεί την Πρωτομαγιά. Το 1887 μετονομάστηκε σε «πλατεία Αγάμων», μάλλον γιατί ήταν χώρος ερωτικών συναντήσεων ανύπαντρων ζευγαριών. Το 1927, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, μετονομάστηκε σε «πλατεία Αμερικής» προς τιμήν των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής για τον φιλελληνισμό που επέδειξαν κατά την Επανάσταση του 1821.

Η πλατεία Αμερικής

Η Πλατεία Καλλιγά

Βρίσκεται στα Κάτω Πατήσια, ανάμεσα στις πλατείες Αμερικής και Κολιάτσου. Πήρε το όνομά της από τον μεγαλοκτηματία της περιοχής Πάυλο Καλλιγά. Σε αυτήν εφαρμόστηκε ένα πρωτοποριακό πολεοδομικό σχέδιο, που επέβαλε μορφολογική ομοιογένεια στις νέες οικοδομές και υποχρεωτικά προκήπια.

Η Κηπούπολη Κυπριάδου

Βρίσκεται στο Τέρμα Πατησίων. Αγοράστηκε το 1920 από τον Αιγυπτιώτη επιχειρηματία Μίνωα Κυπριάδη, με σκοπό την οικοδόμηση προσχεδιασμένων κατοικιών σε «πανταχόθεν ελεύθερο» σύστημα. Αργότερα, στην έκταση αυτή, ο μηχανικός Επαμεινώνδας Κυπριάδης, γιός του Μίνωα, δημιούργησε την πρώτη Κηπούπολη της Αθήνας, έναν πρωτότυπο οικισμό ευρωπαϊκών προδιαγραφών. Άνοιξε δρόμους με μεγάλα πεζοδρομιά, δημιούργησε πολλές πλατείες και έκτισε μονώροφα και διώροφα σπίτια με κήπους. Από την εποχή του Μεσοπολέμου η συνοικία Κυπριάδου ήταν ένα σημαντικό κέντρο πολιτισμού, καθώς εκεί βρίσκονταν εργαστήρια σημαντικών ζωγράφων της ριζοσπαστικής ομάδας «Τέχνη» και της

«Γενιάς του '30». Μεταξύ αυτών οι: Φώτης Κόντογλου, Σπύρος Παπαλουκάς, Ουμβέρτος Αργυρός, Σπύρος Βικάτος, Γιώργος Βακαλό και πολλοί άλλοι.

«Σπίτια στου Κυπριάδη» πίνακας του Σπύρου Παπαλουκά (1938)

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΚΤΙΡΙΑ

Η Έπαυλη Μάλκολμ

Κτίστηκε το 1831 από τον Βρετανό ναύαρχο Σερ Πάλτνι Μάλκολμ (Sir Pulteney Malcolm), που ήταν επικεφαλής του βρετανικού στόλου της Μεσογείου (1828-1831 και 1833-1834). Επειδή του άρεσε το κλίμα της Αθήνας, αποφάσισε να κτίσει την έπαυλή του στο «χωριό Πατήσια, μισή ώρα μακριά από την πόλη», πάνω σε ύψωμα για να μπορεί να επιβλέπει άνετα τον στόλο του, που ήταν αραγμένος στον Πειραιά. Ξόδεψε για το κτίσιμό της ένα υπέρογκο ποσό για την εποχή (3.000 λίρες), θέλοντας με τον τρόπο αυτό να εκφράσει τα φιλελληνικά του αισθήματα καθώς και την αισιοδοξία του για το μέλλον της Ελλάδας. Αργότερα, η έπαυλη κατοικήθηκε από τον Ρώσο πρέσβη στην Αθήνα Αλέξανδρο Οζερώφ, τον Γάλλο πρέσβη Πισκατορί, τη Δούκισσα της Πλακεντίας Σοφία Λεμπρέν και τον πολιτικό Σπυρίδωνα Τρικούπη. Ο γιος του τελευταίου, Χαρίλαος Τρικούπης, την πούλησε στον Συριανό φιλότεχνο Δημήτριο Ροδοκανάκη. Η έπαυλη το 1902 πέρασε στην ιδιοκτησία του συλλόγου «Καλή Προαίρεση» και στεγάζει μέχρι σήμερα το Άσυλο Ανιάτων.

Το Ίδρυμα Γληνού

Βρίσκεται στην οδό Πολυλά 49. Το οίκημα κτίστηκε το 1928 και στέγαζε την οικογένεια του μεταρρυθμιστή εκπαιδευτικού Δημήτρη Γληνού. Σήμερα στεγάζει το Ίδρυμα Γληνού, το οποίο δημιουργήθηκε από τον γιό του Δημήτρη Γληνού καθηγητή Ανδρέα Γληνό και τη σύζυγό του Λόνη. Σκοπός του Ιδρύματος είναι η διάσωση, διατήρηση και διάθεση στο επιστημονικό κοινό του αρχείου και της βιβλιοθήκης του Δημήτρη Γληνού.

Το Ίδρυμα Γληνού

Το κτήμα Δρακοπούλου

Το 1882 ιδρύθηκε το εργοστάσιο εριουργίας της εταιρείας «Σ. Βεζάνης και Σελάς» από τον Δημήτρη Βεζάνη, ο οποίος σπούδασε κλωστοϋφαντουργία και πολιτικές επιστήμες στην Ευρώπη. Ήταν ένας από τους πρώτους που έθεσαν τα ζητήματα της οκτάωρης εργασίας, της αργίας της Κυριακής και εισηγήθηκε τον θεσμό των κοινωνικών ασφαλίσεων. Μετά τον θάνατό του στην επιχείρηση τον διαδέχθηκε ο γιός του Σωτήρης Βεζάνης. Το 1922 η επιχείρηση πουλήθηκε στην Ομόρρυθμη Εταιρία Κ. & Α. Δρακοπούλου, που την μετέτρεψε σε βαμβακούργια. Δίπλα στο εργοστάσιο ο Δρακόπουλος έχτισε μια έπαυλη και λίγα μέτρα πιο κάτω ένα κτίριο γραφείων και ένα βοηθητικό κτίριο σε νεοκλασικό ρυθμό. Το εργοστάσιο σταμάτησε τη λειτουργία του περίπου στα μέσα της δεκαετίας του 1950. Ο Δρακόπουλος πέθανε το 1977 σε ηλικία 97 ετών, αφήνοντας όλη την ακίνητη περιουσία του στον Ελληνικό Ερυθρό Σταυρό. Δυστυχώς όμως, σήμερα τα κτίσματα του κτήματος είναι εγκαταλειμμένα και ερειπωμένα.

Πρωτότυπο κτίσμα μέσα στο κτήμα Δρακοπούλου με φανερά τα σημάδια της εγκατάλειψης

ΟΙ ΔΙΑΝΟΟΥΜΕΝΟΙ ΠΟΥ ΕΖΗΣΑΝ ΣΤΑ ΠΑΤΗΣΙΑ

Ο **Δημήτρης Γληνός** (1882-1943), εκπαιδευτικός, συγγραφέας, φιλόσοφος και πολιτικός, από τους πρωτεργάτες των εκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων του Βενιζέλου. Έμενε αρχικά στην οδό Κοδριγκτώνος και αργότερα στην Κηπούπολη Κυπριάδου.

Ο **Αλέξανδρος Δελμούζος** (1880-1956) ήταν παιδαγωγός με σημαντικό έργο και αγώνες για την βελτίωση και αναβάθμιση της εκπαίδευσης. Πίστευε ότι το σχολείο μπορεί να μορφώσει μόνο αν στηρίζεται στη σύγχρονη πραγματικότητα και τη δημοτική γλώσσα. Έμενε στην οδό Χέϋδεν, στην πλατεία Βικτωρίας.

Ο **Ιάκωβος Καμπανέλλης** (1921-2011), θεατρικός συγγραφέας, δημοσιογράφος και ακαδημαϊκός. Στη διάρκεια της Κατοχής συνελήφθη από τους Γερμανούς και φυλακίστηκε για δύο χρόνια στο στρατόπεδο συγκέντρωσης Μαουτχάουζεν (1943-1945). Έμενε στην οδό Κύπρου, στην πλατεία Αμερικής.

Ο **Μιχάλης Καραγάτσης** (1908-1960) ήταν ένας από τους σημαντικότερους συγγραφείς της «Γενιάς του '30». Σπούδασε νομικά και πολιτικές επιστήμες στη Γκρενόμπλ της Γαλλίας. Έγραψε σημαντικά έργα όπως *Η Μεγάλη Χίμαιρα*, *Γιούγκερμαν*, *Ο κίτρινος Φάκελος*, *το Δέκα* κ.ά.. Έμενε στην οδό Σπάρτης, στην πλατεία Αμερικής.

Το σπίτι του Καραγάτση στην οδό Σπάρτης 14.

Ο **Φώτης Κόντογλου** (1896-1965) ήταν λογοτέχνης και ζωγράφος, ένας από τους κυριότερους εκπροσώπους της «Γενιάς του 1930», με σημαντική συμβολή στον χώρο της βυζαντινής αιογραφίας. Είχε το εργαστήριό του στην Κηπούπολη Κυπριάδου. Αιογράφησε τον Άγιο Ανδρέα της οδού Λευκωσίας, τον Άγιο Νικόλαο Αχαρνών, τον άμβωνα του Αγίου Λουκά Πατησίων κ.ά.

Ο **Σπυρίδων Μαρινάτος** (1901-1974), αρχαιολόγος, καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών και ακαδημαϊκός. Διεξήγαγε πλήθος ανασκαφών στην Κρήτη, τον Μαραθώνα, την Σαντορίνη, την Κεφαλλονιά και την Μεσσηνία και έγραψε πολλά

άρθρα και βιβλία για την αρχαιολογική έρευνα. Σκοτώθηκε σε ατύχημα στον χώρο του ανασκαφών στο Ακρωτήρι της Σαντορίνης. Έμενε στην οδό Πολυλά, στην περιοχή Κυπριάδου.

Ο **Χρυσάνθος Μποσταντζόγλου (Μποστ)** (1918-1995) ήταν σκιτσογράφος, ζωγράφος, γελοιογράφος και θεατρικός συγγραφέας. Έμενε στην πλατεία Αμερικής και φοίτησε στο 8^ο Γυμνάσιο.

ΤΑ ΜΝΗΜΕΙΑ ΤΗΣ ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ ΜΟΥ

Το μνημείο των αγωνιστών της Επανάστασης του 1821

Πρόκειται για τον τάφο αγωνιστών της Επανάστασης του 1821 που έδρασαν στην περιοχή Γαλατσίου. Τα οστά τους περισυνέλεξε ο φιλέλληνας πρέσβης της Ρωσίας Οζερώφ και ενταφίασε μέσα στον περίβολο της εκκλησίας της Αγίας Ζώνης.

Πάνω στον τάφο διαβάζουμε την επιγραφή: «□λέξανδρος □ζερώφ, πρέσβης Ρωσίας 1843, συλλέξας □πέθετο □στ□ □λλήνων □ρώων μαχητ□ν 1821-1829 πεσόντων ε□ς μάχας □ν Γαλασί□ □τικ□ς □π□ρ πίστεως κα□ πατρίδος».

Το μνημείο των αγωνιστών της Επανάστασης του 1821

Το σπίτι της ηρωίδας της Αντίστασης Λέλας Καραγιάννη

Στη διάρκεια της γερμανικής Κατοχής η Λέλα Καραγιάννη δημιούργησε την αντιστασιακή οργάνωση κατασκοπείας «Μπουμπουλίνα» με έδρα το σπίτι της στην οδό Λήμνου 1, στην πλατεία Αμερικής. Τον Ιούλιο του 1944 συνελήφθη από τους Γερμανούς και μεταφέρθηκε στο στρατόπεδο συγκέντρωσης Χαϊδαρίου, όπου εκτελέστηκε στις 8 Σεπτεμβρίου 1944. Το σπίτι της Καραγιάννη, κατασκευή του 1923, ανήκει στον Δήμο Αθηναίων και έχει κηρυχθεί από το 1995 ιστορικό διατηρητέο μνημείο που χρειάζεται ειδική προστασία ως «αξιόλογο δείγμα κτιρίου της ύστερης εκλεκτικιστικής περιόδου». Μια μαρμάρινη αναμνηστική πλάκα τοποθετήθηκε το 1987 από το Δήμο Αθηναίων στην πρόσοψη του σπιτιού, η οποία αναγράφει: «Σ' αυτό το σπίτι έζησε και το χρησιμοποίησε σαν αρχηγείο της ηρωίδα της Κατοχής Λέλα Καραγιάννη, "Μπουμπουλίνα". Εκτελέστηκε στις 8.9.1944. Τιμής

Ενεκεν, ο Δήμος Αθηναίων, 8-9-1987». Το κτίριο έχει ήδη ανακαινιστεί και πρόκειται να στεγάσει υπηρεσία του Δήμου Αθηναίων.

Το σπίτι της Λέλας Καραγιάννη

Η Πλατεία ΠΕΑΝ

Βρίσκεται στη συμβολή των οδών Κελαινούς και Θάσου και είναι αφιερωμένη στην μνήμη των μελών της οργάνωσης ΠΕΑΝ (Πανελλήνιος Ένωσις Αγωνιζομένων Νέων) που ανέπτυξε σημαντική αντιστασιακή δράση την περίοδο της Κατοχής (1941-1944). Στο κέντρο της πλατείας υπήρχε μία χάλκινη προτομή του προέδρου της ΠΕΑΝ Θάνου Σκούρα, ο οποίος συνελήφθη και εκτελέστηκε από τους Γερμανούς το 1943. Δυστυχώς η προτομή αυτή εκλάπη πρόσφατα από αγνώστους.

Η προτομή του Θάνου Σκούρα